

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**ПРОГРАМА
СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ**
(відповідно до програми зовнішнього незалежного оцінювання
результатів навчання з української мови і літератури, здобутих на основі
повної загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства
освіти і науки України від 26 червня 2018 року №696 (частина
«Українська література»))

Біла Церква – 2026

Назва розділу	Зміст літературного матеріалу	Вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
1. Усна народна творчість	Загальна характеристика календарно-обрядових, суспільно-побутових і родинно-побутових пісень Пісні Марусі Чурай. «Віють вітри, віють буйні», «Засвіт встали козаченьки», Історичні пісні. «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то хміль» Тематика, образи, зміст народних дум і балад. «Дума про Марусю Богуславку» Балада «Ой летіла стріла»	Учасник (учасниця) ЗНО повинен (повинна) вміти: - розрізняти види й жанри усної народної творчості: різновиди календарно-обрядових пісень (щедрівки, колядки, веснянки, русальні, купальські і жниварські пісні); суспільно-побутові, історичні й родинно-побутові пісні; думи, балади; визначати провідні мотиви творів усної народної творчості, їхні художні особливості; - розрізняти літературні роди, види й жанри; - співвідносити літературний твір із відповідним літературним напрямом, стилем, течією; - визначати тему, ідею, проблематику літературних творів; - характеризувати літературних героїв, коментувати їх вчинки; - визначати художні образи і їхню роль у літературному творі; упізнавати літературних героїв за їхніми цитатними характеристиками й репліками; орієнтуватися в сюжетах літературних творів; : визначати: сюжетні й позасюжетні елементи літературних творів, їхні композиційні особливості; визначати провідні мотиви ліричних творів; аналізувати мову літературного твору;
2. Давня українська література	«Повість минулих літ» (уривки про заснування Києва, про помсту княгині Ольги) «Слово про похід Ігорів» Григорій Сковорода. «De Libertate», «Всякому місту – звичай і права», «Бджола та шершень»	
3. Література кінця XVIII- початку XX ст.	Іван Котляревський «Енеїда», «Наталка Полтавка» Тарас Шевченко. «Катерина», «Кавказ», «Сон («У всякого своя доля;...»)), «І мертвим, і живим, і ненарожденним...», «Заповіт» Пантелеймон Куліш. «Чорна рада». Іван Нечуй-Левицький; «Кайдашева сім'я» Панас Мирний. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» (1,4 частини) Іван Карпенко-Карий «Мартин Боруля»	

	Іван Франко. «Захар Беркут», «Чого являєшся мені у сні?...», «Мойсей»	знаходити художні засоби й визначати їхню роль у літературних творах;
4. Література ХХ ст.	Михайло Коцюбинський. «Тіні забутих предків», «Intermezzo» Василь Стефаник «Камінний хрест» Ольга Кобилянська. «Valse mélancolique» Леся Українка. «Contra spem spero!», «Лісова пісня» Микола Вороний. «Блакитна Панка» Олександр Олесь. «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!...» Павло Тичина. «Пам'яті тридцяти», «Ви знаєте, як липа шелестить...», «О панно Інно...» Максим Рильський. «У теплі дні збирання винограду...» Микола Хвильовий. «Я (Романтика)»	співвідносити фрагмент літературного твору з його назвою та автором; співвідносити письменників з фрагментами їхніх творів, а також з висловами митців та літературних критиків про них та їхні твори; знати псевдоніми й справжні імена письменників, належність їх до літературних епох, шкіл, угруповань; визначати місце і роль письменника в літературному процесі; пояснювати поняття «розстріляне відродження», «київські неокласики», «працька школа поетів», «шістдесятництво», «дисидентство»; - орієнтуватися в основних тенденціях розвитку сучасної літератури;
5. Твори українських письменників-емігрантів	Іван Багряний. «Тигролови» Євген Маланюк. «Уривок з поеми»	<i>Учасник (учасниця) ЗНО повинен (повинна) знати такі теоретико-літературні поняття:</i>
6. Сучасний літературний процес (кінець ХХ-початок ХХІ ст.)	Загальний огляд,- основні тенденції. Постмодернізм, як літературне явище	<i>літературні поняття:</i> - літературні роди: драма, епос (ліро-епос), лірика; - лірика; її тематичні різновиди та жанри: інтимна, громадянська (патріотична), пейзажна, філософська; верлібр, ліричний вірш, пісня, послання, сонет; - епос та його жанри: новела, повість, роман, різновиди повісті та роману, усмішка; - драма та її жанри: власне драма, драма-феєрія, комедія, трагікомедія;

		- ліро-епос та його жанри: байка, балада, дума, історична пісня, поема; - літературні напрями, стилі, течії: бароко, класицизм, реалізм, г модернізм (експресіонізм, імпресіонізм, символізм, неокласицизм, неоромантизм); постмодернізм як явище в сучасному літературному процесі; - ліричний герой, персонаж, прототип, художній образ; - тема, ідея, мотив, проблематика художнього твору; конфлікт у драматичному творі; - композиція художнього твору (сюжет, сюжетні й позасюжетні елементи); - види комічного: бурлеск, гротеск, гумор, іронія, сарказм, сатира, травестія; - художні засоби: алегорія, алітерація, алюзія, анафора, антитеза, асонанс, гіпербола, епітет (постійний епітет), епіфора, інверсія, метафора, метонімія, оксиморон, паралелізм, персоніфікація, порівняння, рефрен, риторичне - звертання, риторичне запитання, символ, тавтологія
--	--	--

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ СПІВБЕСІДИ

Кожен абітурієнт самостійно обирає білет, який містить три запитання (завдання). Для підготовки до відповіді на питання білету надається 60 хвилин. Членами екзаменаційної комісії зараховується усна відповідь абітурієнта, за кожним питанням окремо. Підсумкова оцінка виставляється за всі три питання білету у 12-бальної шкали оцінювання у шкалу 100-200 балів здійснюється згідно додатка 1.

Додаток 1

Бали	Характеристика навчальних досягнень
1	Вступник сприймає навчальний матеріал на елементарному рівні, називає окремий літературний факт або явище.
2	Вступник сприймає навчальний матеріал на елементарному рівні, називає окремі літературні факти або явища.
3	Вступник сприймає навчальний матеріал, відтворює окремий фрагмент твору (з допомогою екзаменатора).
4	Вступник частково відтворює навчальний матеріал на репродуктивному рівні, дає визначення літературного явища без посилання на текст.
5	Вступник розуміє навчальний матеріал і з допомогою вчителя знаходить потрібні приклади у тексті літературного твору.
6	Вступник розуміє навчальний матеріал, відтворює значну його частину з допомогою вчителя і самостійно знаходить приклади у тексті.
7	Вступник володіє матеріалом і навичками аналізу літературного твору за поданим учителем зразком, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних суджень.
8	Вступник володіє матеріалом та навичками текстуального аналізу художнього твору, під керівництвом учителя виправляє допущені помилки й добирає аргументи на підтвердження висловленого судження або висновку.
9	Вступник володіє матеріалом, навичками текстуального аналізу на рівні ціліснокомплексного уявлення про певне літературне явище, під керівництвом учителя аналізує і виправляє допущені помилки; добирає аргументи на підтвердження висловленого судження або висновку.
10	Вступник добре володіє матеріалом та навичками ціліснокомплексного аналізу художнього твору, самостійно оцінює окремі літературні явища, знаходить і виправляє допущені помилки, працює із різними джерелами інформації, систематизує дібраний матеріал.
11	Вступник на високому рівні володіє матеріалом, вміннями і навичками ціліснокомплексного аналізу художнього твору, висловлює свої думки,

Бали	Характеристика навчальних досягнень
	самостійно оцінює явища культурного життя, аргументуючи власну позицію щодо них, виявляє початкові творчі здібності.
12	Вступник вільно володіє матеріалом та навичками ціліснокомплексного аналізу літературного твору, виявляє особливі творчі здібності та здатність до оригінальних рішень щодо різноманітних навчальних завдань, до використання набутих знань та вмінь у нестандартних ситуаціях, має схильність до літературної творчості.